

Çelik Gülersoy'un düzenlediği "İstanbul Kütüphanesi" kapısını açıyor

İstanbul'u okuyorum Soğukçeşme'de

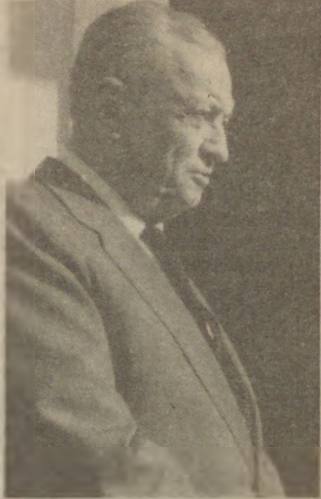
ANNA TURAY

Çelik Gülersoy'un "İstanbul'la ülfeti" 1930'lu yıllara dek uzanıyor. Yani çocukluğuna. "Kendimi bildim bileli bu şehri gezer dolaşırım" diyor Gülersoy. "Bizim öğrencilik yıllarımızda, 1940'larda öğrencilerin bir tutkusu vardı: Topluca gezi. Bir araya gelir, harçlıklarımızı üst üste koyar, gezilere çıkardık. Semtlerini, tarihi anıtlarını tanımaya çalışırdık İstanbul'un."

Çelik Gülersoy'un İstanbul tutkusu görerek, tanıyarak, bilerek oluşmuş. Onun çocukluk ve gençlik yıllarına damgasını vuran, sarayından sebiline, semt semt İstanbul yolculukları, bu müthiş İstanbul tutkusu bir süredir İstanbul'a damgasını vuruyor.

Hidiv Kasrı'ndan Malta Köşkü'ne, Sultanahmet Soğukçeşme Sokağı'ndan Çamlıca Tepesi'nin düzenlenmesine, İstanbul'un en güzel ve en renkli köşelerinde Çelik Gülersoy imzası var. "Çamlıca'dan Bakışlar", "Kapalıçarşı'nın Romanı", "Eski İstanbul Arabaları", "Küçükü" gibi kitaplar ise hem İstanbul'un hem de Çelik Gülersoy'un İstanbul tutkusunun yazılı belgeleri.

Dün, İstanbul'a armağan edilen Çelik Gülersoy imzalı yapıtlara bir yenisi eklendi: İstanbul Kitaplığı. Sultanahmet'te, Ayasofya'nın hemen arkasında yer alan ve yine Çelik Gülersoy tarafından İstanbul'a kazandırılan Soğukçeşme Sokağı'nda açılan İstanbul Kitaplığı, İstanbul'u okumak, İstanbul'u yazmak isteyenlere hizmet verecek. "Orası kovan" diyor Gülersoy. "Yaklaşık 3 yıl aldı kitaplık olarak düzenlenmesi. İçindeki

GÜLERSOY — İstanbul'u hem yaşıyor hem yaşatmaya çalışıyor.

bal ise tam 30 yılda oluştu."

Gülersoy'un "yazılı bir kentle" ilk tanışıklığı, Batı'ya yaptığı ilk yolculuğa rasthyor: 1961 yılına. "İlk seyahatimde bir kültür şehri nedir anladım. Daha önce okumuştum, ama okumakla görmek birbirinden farklı şeyler. O İsviçre kasabalarının, büyük İngiliz kentlerinin, Fransa dağlarının içine girince anladım. Gördüklerimin bir bölümü peyzajdı, ama bir bölümü de literatürdü. Hangi kitapçıya gittiysem gördüm ki o şehir hakkında bir sürü şey yazılmış. O zaman aklım başıma geldi. İstanbul'un yoksulluğunu anladım."

Geriye pek bir şey bırakmadan yalnızca yaşadığımızı söylüyor Çelik Gülersoy. "Biz Türkler bu şehri yaşamışız dört dörtlük. Camisiyle, sarayıyla, bahçesiyle, âlemleriyle... Eskiler keyfini sürmüş, fakat ellerine kâğıt kalem alıp bunu yaz-

Biz Türkler bu şehri yaşamışız dört dörtlük. Camisiyle, sarayıyla, bahçesiyle, âlemleriyle... Eskiler keyfini sürmüş, fakat ellerine kâğıt kalem alıp bunu yazmamışlar. Batılı ise gördüğünü yazmış. Zaten bizim yazılı kültürümüz yok, şifahi bir kültür egemen...

Batı'ya ilk seyahatimde bir kültür şehri nedir anladım. Daha önce okumuştum, ama okumakla görmek birbirinden farklı şeyler. O İsviçre kasabalarının, büyük İngiliz kentlerinin, Fransa dağlarının içine girince anladım.

Bu ülkelerde gördüklerimin bir bölümü peyzajdı, ama bir bölümü de literatürdü. Hangi kitapçıya gittiysem gördüm ki o şehir hakkında bir sürü şey yazılmış. O zaman aklım başıma geldi. İstanbul'un yoksulluğunu anladım. "İstanbul Kütüphanesi" fikri böyle doğdu.

mamışlar. Batılı ise gördüğünü yazmış. Zaten bizim yazılı kültürümüz yok. Şifahi bir kültür egemen."

İşte İstanbul Kitaplığı düşüncesi böyle doğmuş. Bundan sonra nereye giderse gitsin müzelerinden, anıtlarından, cafelerinden önce kitapçılarına gider olmuş o şehrin Çelik Gülersoy. Peteğini yavaş yavaş doldurmuş. Sonunda 30 yıllık uğraşısının ürününü kendisinden sonra da yaşaması için güveneye almış. Kendi deyişle "ebedi bir mekâna" kavuşturmuş.

İstanbul Kitaplığı çeşitli bölümlerden oluşuyor. Tarih bölümü Roma ve Bizans tarihi ile Osmanlı tarihi olmak üzere iki alt bölümün bileşimi. İstanbul'u sistematik olarak inceleyen ya da İstanbul'un tek bir semtini ya da yapısını inceleyen eserler ayrı bir bölümde toplanmış. İstanbul'a yolculuk yapan

yabancı gezginlerin seyahatnameleri kitaplığın en önemli ve en ilginç bölümünü oluşturuyor. Güzel sanatlarda İstanbul bölümü ise mimarlıkta, resimde, edebiyatta, tiyatrodan beliren İstanbul'u gözler önüne seriyor.

İstanbullu ünlülerin, İstanbul'u yazanların biyografileri, şehir rehberleri, dergiler, gazeteler de öteki bölümleri oluşturuyor.

Kısa bir süre içinde kitaplıkta yerini alacak olan gravürler, haritalar, fotoğraflar ve kartpostal-lar ise İstanbul'u görsel açıdan tanımaya yardımcı olacak. Öncelikle araştırmacılara açık tutulacak İstanbul Kitaplığı. Bu kitaplıkta yer alan, sayıları 6 bine ulaşan, kimi zaman tarihi 1500'lere dek uzanan sayısız değerli eserden bir bölümü de bir yayın programı çerçevesinde çeviriler yoluyla Türk okuruna kazandırılacak.

KİTAPLIK

AÇILDI

Hem kitap hem müzik

Kültür Servisi — İstanbul'u anlatan kitap, gravür ve yazar resimlerinin yer aldığı İstanbul Kitaplığı dün İstanbul Valisi Cahit Bayar tarafından açıldı. Vali Bayar, kitaplıkların sadece kitapların toplandığı bir yer değil, çeşitli etkinliklerin gerçekleştirildiği canlı bir ortam olduğunu belirterek Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Genel Müdürü Çelik Gülersoy'a hizmetlerinden dolayı teşekkür etti.

Kitaplığın yapımını gerçekleştiren ve İstanbul'u konu alan kitaplarını İstanbul Kitaplığı'na bağışlayan Çelik Gülersoy ise açılıшта, Soğukçeşme Sokağı'nın ve kitaplığın oluşmasının eski Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in isabetli kararıyla sağlandığını vurguladı. Gülersoy, İstanbul Kitaplığı'nda resitaller de verileceğini, böylece "İnsan ruhunun iki gıdası" olan kitap ve müziğin bir arada sunulacağını söyledi. Açılıшта, Bulgaristan'dan göç eden ve halen MSÜ Devlet Konservatuarı'nda öğrencilerini sürdüren Özcan Ulucan (keman) ve Birsen Ulucan (piyano) bir resital verdiler.

